

INFORMAȚII
DE INTERES GENERAL,
EVENIMENTE,
ACȚIUNI

DIN VIAȚA COMUNITARĂ

Portret de bătrân fericit

În primele zile ale începutului de ianuarie, pictorul *Simon Lilienfeld*, azi rezident la Căminul „Rosen”, împlinea 102 ani. Îi împlinea lucrând la unul dintre portretele sale „din amintiri”, pe pipăite, fiindcă vederea i-a rămas puțină. „Vă văd ca o umbră - îmi spune -, dar mă bucur că vă aud glasul, că există fără să fi ajuns la punctul nevralgic al neputinței, pentru că mintea mi-a rămas întreagă și pentru că Domnul Dumnezeu îmi îngăduie să am încă puterea de a picta”. Lui Simon i s-a descoperit „chemarea” când era la liceu. „Am fost coleg cu un anume Escher, originar din Elveția - povestește. Tatăl lui era profesorul nostru de desen. Mie mi s-a părut interesant chipul lui și l-am schițat. «Uite, seamănă!», au strigat copiii adunați în jurul meu. Profesorul s-a apropiat de mine, a privit schița și a zis: «Seamănă. Ai chemare». Eu știam că am chemare și fără s-o declare el. Am vrut să plec, cu părintii, în Franța să studiez artele plastice, dar ei erau foarte bolnavi și mi-au spus: «Poți pleca, dar fără noi». Am ales să rămân cu ei, să-i îngrijesc. Am pornit o activitate economică în domeniul construcțiilor. Am avut succes, devenind proprietarul a opt apartamente, care, în anii legislației rasiale, mi-au fost expropriate, restituite, o lună, de regimul comunist, apoi naționalizate. Nu m-a durut pentru mine, m-a durut pentru părinții mei, pe care voiam să-i ajut. Dacă mă chinuie ceva și acum, la 102 ani împliniți, este că n-am putut face nimic pentru fratele meu, care a fost deportat în Transnistria și bătut de moarte. A trăit numai 24 de ore de la bătaia aceea”. Tăcere. Privesc tablourile „din amintiri” de care-i înconjurat. Sunt pline de lacrimi și sânge. O cronică patetică de familie. Nu

doar familia lui. Familia evreilor români care au trecut prin moarte. Oare durerea, spaima, singurătatea pot fi domesticate? Poți să trăiești împotriva lor, să le explorezi, să le faci practic, fizic, adică plastic, inteligibile? Lumea lui Simon Lilienfeld...

A știut, din tot ce-mi povestește - avatarurile unei căsătorii eșuate, stingerea părinților, a doua căsătorie, bucuria de a fi tată și bunic -, să nească, în pânzele sale, durerile și bucuriile existenței,

Pictorul SIMON
LILIENFELD -
la 102 ani

transformându-le în jurnal de dragoste față de umanitate, în genere. „Toată viața m-am străduit să fiu om. E datorica noastră sfântă față de Creator”, oftează.

N-a renunțat niciodată la pictură. A avut, în interbelic, atelier propriu, în care veneau să lucreze Victor Brauner, M.H. Maxy, un pictor evreu rus refugiat, Schreiber Ofsevici, și câți alții de care nu-și mai aduce, pe moment, aminte.

Se spune că atunci când ți se închide o ușă, ți se deschide o fereastră. Și este adevărat. Fiindcă atunci când suferințele bătrâneții l-au încolțit din toate părțile, și-a găsit, la Căminul „Rosen”, o a doua familie pe care o îndrăgește, o respectă, îi este recunoscător. Sigur, se consideră un supraviețuitor al lumii prin care a trecut. „Ceva din mine a murit acolo, dar comunitatea m-a salvat și îmi prelungește viața”.

- Ați fost vreodată fericit?

- Fericit? Uite și acum sunt fericit. Lumea este una dintre marile opere de artă ale marelui, bunului, gigantului Dumnezeu. Mă gândesc că am trecut de 4 ianuarie 2006 și, poate, voi trece și de 4 ianuarie 2007 și voi intra și eu în Uniunea Europeană...

A venit doamna care-i aduce masa. Îmi iau la revedere de la pictorul Simon Lilienfeld cu sentimentul că am în față nu doar un performeur de longevitate și creație, dar și un om al certitudinilor elementare, capabil să se bucure de efemer și de veșnic, de ziua geroasă și senină, de azi, ajunsă la amiază, de uneltele odihnind pe măsura de la fereastră, așteptându-i binecuvântata trudă.

IULIA DELEANU

Salonul literar R.E. O personalitate puțin cunoscută - SANDA RADIAN

La 15 ani de la despărțirea de omul de cultură, filologul, criticul și istoricul literar *Sanda Radian* (Rita Branover), „Salonul literar” i-a dedicat o seară la care au participat vechi și noi „membri” (am ghilimetat pentru că noi nu suntem încă... un ONG), printre cei noi remarcându-se scriitorul *Ștefan Cazimir*. Au vorbit despre *Sanda Radian: Felicia Mohr*, fosta ei colegă de liceu; *Hertha Spuhn*, colegă de editură (Tineretului, Albatros); o veche prietenă, care a povestit cu lacrimi în ochi despre omul plin de energie, rezistent în fața asprilor vremii, dispărut prea devreme (1929-1991); *Horia Aramă*, care ne-a citit, fragmentar, o povestire, *Metropola*, din volumul de proză *SF Reverberația rupestră* (Ed. Albatros, 1982), cu o tristă concluzie: oamenii devin alergici... la oameni; precum și prof. *Ștefan Cazimir*, ce a pus în evidență umorul, ca armă de apărare a Sandei Radian. Privim fotografia Sandei Radian, tânără, cu un zâmbet cald, fără urmă de amărăciune, deși necazurile nu au ocultat-o (boala și detenția la Canal a soțului, bolile ei). Un amănunt irrelevant și totuși... a fost verișoara după mamă a Ninei Cassian. Despre *Sanda Radian* vom reveni cu un medalion într-un număr viitor.

La *Salon* au participat prietenii noștri, Em. Reicher, amicii Operetei, doamnele Chilargi, Chițu, pictorul Hirth, un domn tăcut și atent, Leonard Müller, Grișa Gherghei, cu barba ca neaua, poetul Leinweber, artistul Gabriel Mustăță-Finkelstein, cu întârzierea obișnuită Baruch Schechter și Ștefan Moraru. Anul 2006 a început.

Seară dedicată genului liric

La Casa de Cultură a F.C.E.R. și C.E.B. a avut loc, în seara zilei de 15 februarie a.c., o frumoasă întâlnire cu genul liric, prin intermediul bunului nostru prieten ing. *Florin Enuș*, care a adus înregistrări și a prezentat viața unor compozitori evrei. Au fost prezenți membri ai Asociației „Amicii Operetei”, ai *Salonului literar R.E.*, ai Comunității Evreilor din București. Am ascultat minunate fragmente din creațiile lui Giacomo Meyerbeer (din opera *Africana*, cu Luciano Pavarotti, și din opera *Hughenoții*), Felix Mendelssohn-Bartholdy (*Marș nupțial*, *Cântec venețian*, *Cântec de primăvară*, fragment din *Concertul pentru vioară și orchestră*), Georges Bizet (din *Arlésiana*, *Pescuitorii de perle*, *Carmen*), Maurice Ravel (*Pavana*, *Bolero*). Audiția s-a realizat cu concursul colegului nostru *Al. Călția*.

BORIS MARIAN

SIBIU Proiectul educațional „Să ne cunoaștem rădăcinile”

Proiectul educațional „Să ne cunoaștem rădăcinile” se bazează pe un schimb de experiență între Școlile nr. 18 și nr. 24, din Sibiu, și Liceul „Ben-Gurion” din Ness-Ziona, Israel. Coordonatorii - *Brigitte Grunfeld*, șef de catedră al liceului, *Aurelia Șuteu*, director adjunct al Școlii nr. 24, și *Alexandra Copăla*, profesor de istorie la Școala nr.18 - ne-au precizat cum a prins contur acest proiect. „În urma unui dialog neconvențional, pe teme profesionale, am constatat că la Liceul „Ben-Gurion” sunt mulți elevi de origine română. Astfel, a apărut ideea unui parteneriat pus la punct în baza unui proiect”. Coordonatorii urmăresc să educe elevii în spiritul unei atitudini active și

responsabile prin care să combată orice tip de prejudecăți, și să le dezvolte dorința de a trăi într-o lume liberă, echilibrată, nealterată de sentimente șovine. Elevii implicați în proiect au vârste cuprinse între 13-15 ani. Dintre activitățile preconizate de coordonatori am reținut: ● întocmirea de portofolii pe tema - „Să ne cunoaștem partenerii” (specific istoric, geografic, cultural) ● caravana informațională (afișaj în școli, expoziții tematice itinerante, albume, articole în presă, pliante). În final, se va realiza un CD cuprinzând toate acțiunile proiectului. Partenerii și-au mai propus includerea în proiect și a unor vizite de studii, pe bază de reciprocitate. Elevii români vor pleca în Israel în acest an, urmând să primească vizita colegilor din Israel în 2007, când Sibiu va fi Capitală Culturală Europeană. (Coresp. *ADRIAN POPESCU*)

☆ DECESE ☆ COMEMORĂRI ☆

Cu nesfârșită durere și dor nestins, comemorez șase ani de la decesul scumpei mele soții *SURICUȚA CALMAN*, ființă distinctă, suflet nobil, cu infinită dragoste și devotament pentru familie. Mișulică, prietenul și soțul tău, se gândește mereu la tine cu dor și speranță, se înclină cu mare smerenie și multe lacrimi în fața memoriei tale. Îți aduc multe flori, scumpa mea *Suricuța Calman Mișu*.

În 15 februarie 2006 (27 Av), se împlinesc 18 ani de când *ISRAEL BERCOVICI* ne-a părăsit pentru totdeauna. Fie-i amintirea binecuvântată. Dr. *Mirjam Bercovici*, *Simeon* și *Emanuel Ulubeanu*.

Amintim celor care l-au cunoscut și apreciat

că, la 17 februarie 2006, se împlinesc patru ani de la decesul distinsului dr. *EMIL BITTMAN*. Pentru familie și prieteni, pierderea lui a fost și este foarte dureroasă. Va rămâne, pentru totdeauna, prezent în inimile și gândurile noastre. Familiile *Bittman* și *Streja*.

Comemorăm șase ani, respectiv 25 de ani, de la decesul iubiților noștri doctor *ARTHUR MAYERSOHN* și *MARGARETA MAYERSOHN*. Doctor *Mirela Freifeld* și *Emil Freifeld*, fiică și ginere, îi vor păstra mereu în amintire.

La 5 martie 2006, comemorăm zece ani de la dispariția minunatului soț, tată și bunic *DAVID BĂNESCU*. Veșnică amintire! Familia.

IN MEMORIAM

MARCU ROZEN

născut la 20 martie 1930, la Dorohoi, iar la 7 noiembrie 1941, a fost deportat, cu familia, în Transnistria. A revenit, la 23 decembrie 1943, în Dorohoi, restul familiei (părinți, frate, bunică) fiind ucisă prin infometare și boli. A lucrat în domeniul statisticii, iar după pensionare, s-a dedicat studiilor amintite mai sus, în memoria victimelor Holocaustului, a familiei ucise. Prietenii, cei care l-au cunoscut, care i-au citit lucrările îl păstrează în memorie și își exprimă durerea pentru pierderea unui om de valoare.

În ziua de 14 februarie a.c., a avut loc, la Templul Coral, comemorarea celui ce a fost *MARCU ROZEN*. Au adus omagii dr. ing. *Liviu Beris*, vice-președintele A.E.R.V.H., publicistul ing. *C. Benone*, prietenii dorohoieni ș.a. Au fost prezenți membri ai conducerii F.C.E.R., A.E.R.V.H., Rabinul *Abraham Ehrenfeld*. Serviciul religios a fost oficiat de cantorul *Iosif Adler*, iar la mormântul din Cimitirul Evreiesc din Șoseaua Giurgiului a oficiat hahamul *G. Bruchmaier*.

● 2 februarie 1926 - s-a născut, la Breslau, istoricul *FRITZ STERN*. În 1938, s-a stabilit în S.U.A.

● 5 februarie 1984 - a murit, la Paris, scriitorul *MANES SPERBER*, autorul trilogiei *Ca o lacrimă în ocean*.

● 5 februarie 1931 - a murit, la Frankfurt pe Main, orientalistul *JOSEF HOROVITZ*, fost profesor de filologie semitică la diferite colegii de prestigiu. Autor al unor importante lucrări de literatură și cultură islamică.

● 6 februarie 2005 - a murit pianistul *LAZAR BERMAN*, originar din Rusia. A fost un strălucit interpret al creațiilor lui *Liszt*, *Rachmaninov* și *Prokofiev*.

● 9 februarie 1936 - a murit, la Berlin, *LUDWIG HOLLÄNDER*, militant pentru drepturile cetățenești ale evreilor germani.

● 10 februarie 1950 - s-a născut, la Modesto, S.U.A., marele campion de înot *MARK SPITZ*. La Jocurile Olimpice de la München (1972) a cucerit șapte medalii de aur. În 1999, a fost declarat „sportiv al secolului” la sporturi nautice.

● 10 februarie 2005 - a înțecat din viață cunoscutul dramaturg *ARTHUR MILLER*, născut în 1915. A devenit celebru prin piesa *Moartea unui comis-voiajor* (1949). Este considerat un maestru al dramei familiale cu accente sociale.

● 12 februarie 1956 - a murit, la Tel Aviv, publicistul *ESRIEL CARLEBACH*, fondator al ziarului israeliene „Maariv” și „Yediot Aharonot”.

● Ziarul „Renașterea noastră”, din 14 februarie 1941, aduce la cunoștința publicului redeschiderea Teatrului Evreiesc din București, complet renovat.

ANIVERSĂRI ȘI COMEMORĂRI Lunii FEBRUARIE

● 15 februarie 1938 - s-a născut dr. *JOSÉ BLUM*, consilier cultural al F.C.E.R.

● 16 februarie 1892 - s-a născut scriitorul *EMIL DORIAN*. A debutat ca poet la „Zburătorul” lui *Lovinescu*. A publicat apoi volume de versuri și proză (*Profeti și paiate*, *Vagabonzii*, *Otrava*).

● 16 februarie 1926 - s-a născut, la Londra, regizorul *JOHN SCHLESINGER*. Numeroase dintre filmele sale au fost premiate. Astfel, filmul *Midnight Cowboy* a fost distins cu Premiul Oscar pentru regie.

● 17 februarie 1856 - a murit, la Paris, marele poet *HEINRICH HEINE*. Figură emblematică a literaturii universale. Scrierile de tinerete ale poetului sunt adunate în volumul *Cartea cântecelor* (1827). În volumul de proză *Impresii de călătorie* (patru volume, 1826-1831) Heine analizează stările sociale din Germania. Dintre celelalte opere menționăm poemul satiric *Germania*. Remarcabile - *O poveste de iarnă*, *Atta Troll*, *Visul unei nopți de vară*. În lucrarea în proză *Rabinul din Bacharach*, Heine abordează diferite aspecte ale vieții evreiești din Evul Mediu.

● 21 februarie 1866 - s-a născut, la Bamberg, bacteriologul și imunologul *AUGUST WASSERMANN*. Împreună cu *A. Neiser*, a elaborat metoda de diagnosticare a sifilisului (Reacția Wassermann).

● 23 februarie 1996 - a murit, la New York, colecționarul de artă *SERGE SABARSKY*. Editor de albume consacrate unor mari pictori și organizator de expoziții.

● 24 februarie 1835 - s-a născut, la Londra, *JULIUS VOGEL*, primul premier evreu al Noii Zeelande (în perioada 1873-1876). A fost înnoțat în 1875. Autor al unor lucrări despre istoria coloniilor britanice.

● 25 februarie 2001 - a murit, la Neuilly (lângă Paris), *NORBERT GLANZBERG*. A compus cântece pentru *Edith Piaf*, *Yves Montand*, *Mireille Mathieu* și alte celebrități ale muzicii franceze.

● 27 februarie 1891 - s-a născut, la Minsk, *DAVID SARNOFF*, pionier al transmisiunilor radio și Tv. S-a stabilit în S.U.A. în 1900. A devenit operator la puternica stație radio din Manhattan. Aici a captat, în 1912, semnalele SOS lansate de vasul „Titanic”.

● 28 februarie 1886 - a murit, la New York, scriitoarea *LAURA Z. HOBSON*. În 1947, a publicat romanul *Gentleman's Agreement*, care i-a adus celebritatea.

SIEGFRIED WOLF

În luna ianuarie 2006, au fost înhumați în cimitirele C.E.B.: *TOMESCU CECILIA* (81 de ani), Șos. Ștefan cel Mare nr. 228; *BORGEANU ALEXANDRU* (84), str. C.A. Rosetti nr. 15; *LENER MALVINE* (83), str. Const. Silvestri nr. 3; *EIBENSCHÜTZ FRIDA* (86), B-dul N. Bălcescu nr. 34-36; *GEORGESCU DINA* (77), Cămin „Amalia și Dr. Moses Rosen”; *DEMETRESCU MIULESCU BECA* (86), Str. Maior Corvin nr. 30; *STRUJAN FANI* (81), Str. Traian nr. 222; *ZISSMAN ELLY* (76), str. Tg. Neamț nr. 19B; *IUFE RACHEL* (97), str. Ozana nr. 2.